

Podstata mediumismu

- Rozvíjení vědomí do duchovních světů · Příklad violky a rulíku*
-jedovaté rostliny · Elementární bytosti a jejich mise
- *Mediální stav - vypnutí mozku · Ahrimanské bytosti*
    - *Iluzionost mediálního vědomí*
      - *Spiritismus · Nadnášení mozku · Tíže a Já*
  - *Posedlost elementárními bytostmi · Černá magie*

Rozvineme-li stavy vědomí, o nichž se zde hovořilo, dostaneme se s každým z těchto stavů do určité světové oblasti. Schematicky bych znázornil, jak se nazírání lidí má k těmto jednotlivým světovým oblastem, do nichž se můžeme dostat, osvojíme-li si zvláštní stavy vědomí, jak jsem je charakterizoval. Samozřejmě, že světy, které jsou vlastně jeden v druhém, tady můžeme znázornit jen vedle sebe. Už jsem koneckonců ukazoval, jak měsíční svět, měsíční sféra vlastně proniká naši sféru, jak naši sféru proniká sféra Merkuru a tak dál. Teď je ovšem, mám-li tyto různé světy znázornit, musím nakreslit vedle sebe.

Označíme-li toto [viz nákres, světlá] jako náš svět, pak se tím, že rozvineme jiné stavy vědomí, dostaneme do příslušných jiných světů. Předpokládejme tedy, že rozvineme onen stav vědomí, který musíme mít, abychom vstoupili do svě-

ta, v němž můžeme sledovat mrtvé bezprostředně v letech po jejich smrti. Charakterizují tento svět tím, že ho nakreslím tady jako sousedící s naším světem [žlutá]. Když bychom pak rozvinuli následující stav vědomí, tedy stav vědomí, jímž se dále dostaneme do života, do nějž vstupuje mrtvý, jakmile absolvuje cestu pozpátku, a který jsem nazval stavem vědomí prázdného, avšak bdícího vůči fyzickému světu, vstoupili bychom do dalšího světa [červená], do světa, kde se člověk například zvláštním způsobem setkává s merkurskými bytostmi, s děním, se skutečnostmi, které se ve včera popsaném smyslu nacházejí ve sféře Rafaelově. V této sféře poznáváme především léčivé síly lidské povahy.

rozvíjení S každým stavem vědomí se tak dostáváme do určité oblasti světa.

stavů Tím ovšem poznáváme bytosti, které patří k některé době tohoto světa.

vědomí Jestliže chci tedy poznat lidi, jak žijí v letech po smrti, musím se svým vědomím vydat do světa, v němž pak mrtví putují. V jiném světě je v jejich skutečné podobě nemohu pozorovat. Chci-li studovat merkurské bytosti, musím se do tohoto světa merkurských bytostí vydat svým vědomím. Z toho vidíte, že jako lidé můžeme tyto světy předpokládat v jistém smyslu navzájem oddělené a pro každý svět můžeme rozvinout jeho zvláštní stav vědomí. To také musíme, chceme-li tyto světy v pravém smyslu poznat; neboť jen tak se můžeme správně připravit na to, abychom každou bytost poznali v jejím pravém charakteru. Na jednoduchém příkladu bych vám ukázal, kam vede takové poznání, tedy poznání, které pro určité světové oblasti chce rozvinout náležitý stav vědomí.

nadsmyslová Předpokládejme, že budeme mít před očima rostlinu, listy, květ.

pozorování Viděli jsme, že taková rostlina je vlastně obrazem toho, co je jako utvářející

rostlín a formující síla venku ve světě. To co můžeme najít právě ve světě, o kterém jsme teď mluvili, najdeme v podobě obrazu na Zemi v našich rostlinách. Jak poznáváme rostliny? Poznáváme je, když své vědomí pozvedneme do tohoto světa. Tu se však ukáže něco velmi zvláštního. Ukáže se, že musíme dělat velký, obrovský rozdíl mezi rostlinami, s nimiž se setkáváme v pozemské oblasti. Když se podíváme

na nějakou rostlinu, na Cichorium¹ nebo nějakou jinou konkrétní rostlinu, bude se nám i v tomto duchovním smyslu jevit jinak než
leckterá jiná rostlina.

violka

Vezměte si například obvyklou violku a srovnajte ji - *a rulík*

abychom hned měli extrémní příklad - s Belladonnou, tedy s rulíkem. Když se pak na rostlinný svět podíváte způsobem, jak jsem ho popsal, uvidíte, že violka bude před vaším duševním zrakem stát zcela otevřená, budete-li ve světě, k němuž violka patří, tedy ve světě prázdného, bdícího vědomí.

Jinak je tomu u rulíku. Rulík, Belladonna, vtahuje svou bytostnost ještě z jiných světů. Mohu to charakterizovat i takto: Obvyklou rostlinu poznáváme tak, že vidíme, jak má fyzické tělo, má éterné tělo; a pak vidíme, že kolem květu a plodu se to hemží obecnou astralitou v kosmu. Podíváte se tedy na rostlinu. Ze země všude raší fyzická část rostliny. Rostlina má všude své éterné tělo a nad ním, jakoby v obláčkách, se nachází astralita. Tak je tomu u takových rostlin jako u violky.

U takové rostliny, jako je rulík, je to jiné. U *jedovaté*

Belladonny to vypadá takto: rostlina roste, má tady svůj *rostliny*

květ, tady uvnitř se vyvíjí plod [přednášející kreslí]. Tady -

ovšem vstupuje do plodu astralita. Violka vyvíjí plod *astralita*

pouze v éteru. Rulík plodem nasává astralitu. Tím se stává jedovatým. Všechny rostliny, jež v některé ze svých částí nasají z kosmu astralitu, se stávají jedovatými. To znamená, že totéž, co dává zvířeti astrální tělo, když se to do něj dostane, co tedy zvíře vnitřně utváří tak, že je z něj pociťující bytost, totéž dělá z rostliny, když to do ní vstoupí, rostlinu jedovatou. To je velmi zajímavé, protože můžeme říci: Naše astrální tělo v sobě nese síly, které se ukazují jako jed, pokud se dostanou do rostliny. - A tak také musíme jed pojímat. K vnitřnímu poznání jedu dospějeme jenom tehdy, budeme-li vědět, že jako lidé máme normálně ve svém astrálním těle vlastně síly všech jedů, které existují, neboť to patří k povaze člověka.

V tomto výkladu chci uvést jen jeden určitý pojem, který pak musíme použít, abychom mohli vniknout do rozdílu mezi pravými a nepravými cestami duchovního bádání. Co vidíme na takovém příkladu? Máme violku a máme rulík. Když pro každý svět rozvineme to správné vědomí, vidíme ve violce

---

¹ Tj. čekanku. (Pozn. překl.)

bytosť, ktorá zúštvá ve svém správneš světe a která nic nepřítahuje z jiného světa, který je jí cizí. U ruliķu vidíme, že něčo přítahuje ze světa, který je mu cizí. Belladonna si přívlastňuje něčo, co vlastně rostlina mít nesmí, co má mít teprve zvíře. A tak je tomu u všech jedovatých rostlin. Přívlastňují si to, co jako rostliny mít nemají, ale co náleží teprve zvířeti.

Ve vesmíru ovšem existuje mnoho bytosť, které patří k nejruznějším oblastem světa. Právě v oblasti, kterou nalézáme, když bezprostředně vstoupíme do světa, v němž můžeme sledovat mrtvé několik let po smrti, deset, dvacet, třicet let po smrti, než tento svět opustí, existuje celá řada bytosť, které jsou skutečné, které však ve viditelné podobě nevstupují do našeho fyzického světa. Tyto bytosť bych chtěl charakterizovat jako určitý druh elementárních bytosť. Jestliže tedy sledujeme mrtvého, poté co projde branou smrti, vstoupíme do světa, v němž jsou i všelijaké elementární bytosť, které mají formy, o nichž můžeme mluvit, které skutečně patří k tomuto světu. Můžeme tedy říci: Protože tyto bytosť patří k tomuto světu, měly by vlastně používat jen síly, které jsou v tomto světě. - Mezi těmito elementárními bytosťmi jsou však i takové, které se s tím nespokojí, ale které přihlížejí, když lidé například píší, a které sem nahlížejí a dívají se na všechny ty činnosti, které se provádějí v lidském světě, to znamená ve světě, který lidé prožívají mezi narozením a smrtí. Neustále máme takové bytosť, které přihlížejí. Přihlížení samo o sobě ovšem ještě není nic špatného; celý ten plán, na němž je založeno to, co teď vyprávím, totiž spočívá v tom, že žádný ze světů, které hraničí s naším světem, tedy svět, do něhož vstoupíme hned po smrti, svět, do něhož vstoupíme několik desítek let po smrti, že žádný z těchto světů v sobě nemá to, co má kolem sebe člověk tady na Zemi a co se tady na Zemi učí. Když vstoupíme do světů hraničících s naším světem, neexistuje v nich například psaní, neexistuje v nich čtení v našem smyslu.

Nejsou v nich také žádná letadla v našem smyslu, ani žádná auta v našem smyslu, dokonce ani obyčejné pivozy v našem smyslu. To všechno v těchto hraničících světech neexistuje.

Nemůžeme však také říci, že když na Zemi konstruuujeme auta, píšeme a čteme, když na Zemi píšeme knihy, které ovšem andělé také nečtou, že to všechno nemá pro svět obecně význam. Je tomu ale tak, že bytosti, o nichž jsem právě mluvil, jsou jaksi odveleny ze světa bezprostředně hraničícího s naším. Mají jaksi dávat pozor, co tu lidé tropí. Jsou tedy v jiných světech pověřeny misí, aby se staraly o lidskou národu a aby to, co se naučí, uchovávaly pro budoucí časy. Neboť podívejte se, my lidé můžeme svou karmu nést z jednoho života do druhého, můžeme také nést z jednoho života do druhého to, co se s naší karmou děje působením vnější kultury. Co jako lidé zažijeme v autě, to můžeme nést z jednoho pozemského života do druhého; konstrukci auta ovšem nikoli. To co vzniklo pouze z pozemských sil, nemůžeme my lidé sami přenést z jednoho pozemského života do druhého. Tím lidstvo v průběhu civilizace založilo něco, co by samo ztratilo, kdyby mu jiné bytosti nepřišly na pomoc.

Bytosti, o kterých jsem mluvil, jsou tedy odveleny, aby pro budoucnost uchovávaly to, co člověk nemůže přenést z jednoho pozemského života do druhého. To je to podstatné: tedy že přímo mezi sebou máme ve světě hraničícím s naším bytosti, které jsou určeny k tomu, aby do budoucnosti přenášely, co člověk ze své vnější civilizace přenést nemůže, aby to tedy člověk v budoucnosti opět mohl mít. Vidíte, tím, že v uplynulých dobách bylo pro některé z těchto bytostí postupně velmi těžké plnit svůj úkol, se mnohé, velmi mnohé z toho, co v dávných dobách již bylo v civilizaci vynalezeno, pro lidstvo přece jen zase ztratilo.

To důležité, co vám zde chci vyložit, je tedy to, že přímo mezi námi jsou bytosti, které jsou ve světovém plánu pověřeny úkolem, aby do budoucnosti přenášely všechno, co lidé sami z jednoho pozemského života do druhého přenést nemohou. To je především například abstraktní obsah našich knihoven.

*mise
těchto
bytostí*

Ten my lidé z jednoho pozemského života do druhého přenést nemůžeme. K tomu je potřeba zvláštních bytostí. A ty duchovní bytosti, s nimiž jsme my lidé přímo spojení, to nemohou. A proto to jako lidé také nemůžeme. Tyto bytosti musely použít jiných bytostí, které jim byly dlouho cizí, které prodělaly úplně jiný vývoj než naše duchovní bytosti, tedy duchovní bytosti s námi související.

Ve svých knihách jsem tyto jiné bytosti, které prodělaly úplně jiný vývoj, nazval bytostmi ahrimanskými. Je to úplně jiná evoluce, která se při takových příležitostech setkává s naší evolucí, například když zde konstruuje automobil. Jsou to bytosti, které tedy na základě svých ahrimanských světových sil mohou rozumět nějakému zvláštnímu zařízení v současnosti, například konstrukci automobilu, a které do budoucích časů přenášejí to, co si lidská civilizace kdysi osvojila a co člověk nemůže přenášet z jedné inkarnace do druhé.

***

S představami, které jsme tímto způsobem získali, tedy můžeme charakterizovat, kdo to vlastně je mediální člověk. Musíme samozřejmě rozlišovat mezi mediálním člověkem v nejširším smyslu a mezi tím, co se ve vlastním smyslu slova nazývá médiem. Neboť v podstatě jsme my všichni, vážení přítomní, média, vezmeme-li výraz médium v nejširším slova smyslu. Jsme například duševně-duchovní lidé, než sestoupíme do pozemského světa a uskutečníme život mezi narozením a smrtí. To, čím jsme v duchovním světě, je vtěleno v tom, čím jsme tady ve fyzickém světě. Ve fyzickém světě jsme médiem pro našeho vlastního ducha. Vezmeme-li tedy slovo médium v nejširším slova smyslu, mohli bychom každou bytost označit v nějakém ohledu za médium. To není míněno, když se v obvyklém smyslu mluví o mediálním člověku. Mediální člověk v našem světě, který prožíváme mezi narozením a smrtí, je člověk, jenž rozvinul jisté partie mozku tak, že mohou být vypojeny z celku jeho bytosti. Takže v určitých chvílích

tu

u média nejsou jako základ pro činnost Já právě ty mozkové partie, které tuto činnost Já zvláště podporují.

Když k sobě náležitě řekneme já, když své Já náležitě uvedeme do vědomí, opírá se tento vývoj vědomí, tento vývoj Já o zcela zvláštní části mozku. Tyto části mozku se vypínají u toho, kdo je médiem. Jisté bytosti onoho druhu, který jsem právě charakterizoval, tím dostanou chuť vlézt do těchto částí mozku místo lidského Já. A takové médium se pak stává nositelem bytostí, které by vlastně měly přenést civilizaci do budoucnosti. Pokud tedy tyto bytosti někde zaregistrují mozek, který v určité chvíli není obydlen svým Já, dostanou nesmírnou chuť do tohoto mozku se ponořit. A když je nějaké médium v transu, jak se říká, když je tedy mozek vypnutý, vlezte taková bytost, která je pod ahrimanským vlivem a která by měla civilizaci přenést do budoucích časů, do mozku a takový člověk pak v tuto chvíli není nositelem lidského Já, ale nositelem elementární bytosti, která v kosmu zanedbává svou povinnost. Tento výraz berte skutečně doslova: která v kosmu zanedbává svou povinnost.

Povinností takové bytosti v kosmu je dívat se, jak lidé píší. Lidé píší týmiž silami, které jsou ukotveny v mozkových partiích, o nichž právě mluvím. Místo aby tyto bytosti pouze přihlížely, jak to jinak vždycky musí dělat, dávají pozor, kde je nějaký mediální mozek, který se dá vypnout. Pak do něj vlezou a to, co jako umění písma již vyvinuly svým přihlížením, vnášejí do současného lidského světa. Tyto bytosti tedy za pomoci mediálních lidí promítají do současnosti něco, co by vzhledem ke svému úkolu měly vlastně vnášet do budoucnosti. Mediumismus je založen na tom, že to, co má být jako schopnosti vytvořeno v budoucnosti, se nezřetelným, chaotickým způsobem vytváří již v současnosti. Odtud pramení prorocký charakter mediální bytosti, odtud se bere ta její fascinace. Je to vskutku něco, co pracuje dokonaleji než současný člověk. Je to sem však vnášeno bytostmi toho druhu, jak jsem vám je prve charakterizoval.

Právě tak jako je Belladonna mediální pro astrální svět -

*vypnutí
mozku
v transu*

*prorocký ráz
mediálního
člověka*

*inteligence
ahriman-
ských
bytostí*

Belladonna je médiem pro jisté astrální síly, které vtahuje do svého plodu - tak je lidské médium prostřednictvím svého zvláštního mozku médiem pro elementární bytosti, které prostě musí mít podíl na naší civilizaci, protože lidé nemohou všechno přenést z jednoho pozemského života do druhého. To je ono vlastní mystérium médiálnosti: posedlost těmito určitými bytostmi. Dovedete si ovšem představit, že tyto bytosti jsou na jedné straně skutečnými výtvary ahrimanských bytostí. Ahrimanské bytosti existují ve vesmíru jako bytosti s inteligencí vysoce přesahující lidstvo. Jakmile se ve světě bezprostředně sousedícím s naším světem - nebo také, když vyvineme zření, v tomto fyzickém světě - dostaneme k těmto ahrimanským bytostem, jsme udiveni jejich nesmírnou inteligencí, jejich vynikající inteligencí. Jsou mnohem inteligentnější, než může být kterýkoli člověk. Co do inteligence jsou to opravdoví nadlidé. A získáme ještě větší respekt před takovými bytostmi, když si uvědomíme, jak nekonečně jsou inteligentní.

*nesprávnost
mediální
cesty*

Něco z této inteligence pak přechází na tyto jejich výtvary, na tyto elementární bytosti, které vlezou do mozku médií, ponoří se do něj, takže touto cestou může prostřednictvím médií vyjít najevo leccos významného. Můžeme se dozvědět leccos významného, zvláště dovedeme-li se s plným, dobře rozvinutým vědomím podívat na to, co taková média produkují. Není tomu tak, že bychom, pokud správně rozumíme konstituci, charakteru duchovního světa, popírali, že prostřednictvím médií může vyjít najevo leccos správného a vejít z duchovních světů do světa fyzického. Prostřednictvím médií se lze dozvědět správné, významné věci; není to však správná cesta. Proč ne?

To můžete poznat právě na takových rostlinách, které jsou rostlinnými médii, médii pro určité astrální síly, jež z nich dělají rostliny jedovaté. Jak se to s těmito věcmi má, poznáte zase jen

dobře vyvinutým vědomím. Jak to poznáte, vám chci vylíčit následujícím způsobem. Je mi milejší líčit to názorně, když se jedná o duchovní světy, než vytvářet abstraktní pojmy.

Předpokládejme, že s iniciačním poznáním vstoupíme do světa, v němž jsou mrtví po své smrti. Budeme je sledovat. Je

*mrtví v
duševní
zemi*

tomu skutečně tak, že když takto sledujeme mrtvé, vstoupíme nejprve jakoby do zcela jiného světa. Zčásti jsem tento svět popsal. Charakterizoval jsem, že působí mnohem skutečnějším dojmem než tento náš svět, v němž jsme mezi narozením a smrtí. Když ale do tohoto světa vstoupíme, okamžitě si všimneme, jaká tu jsou zvláštní stvoření (kromě toho, že tu jsou mrtvé lidské duše). Záhy poté, co člověk zemře, uvidíme, budeme-li ho sledovat, mezi zemřelými lidskými dušemi, tedy i okolo lidských duší, které právě zemřely, zvláštní postavy podobající se démonům. Právě u vchodu do této duševní země, do níž má mrtvý vstoupit a do níž můžeme s určitým jasnozřivým pohledem vstoupit spolu s ním, uvidíme démonům podobné postavy, které mají mohutné - samozřejmě vždy ve srovnání s pozemskými poměry; mluvíme-li o tom, že je něco velké nebo malé, můžeme to říci vždy jen ve srovnání - které mají mohutně vyvinuté plovací blány, jako kachny nebo jako vůbec zvířata, která plavou; mají mohutně vyvinuté, ale neustále se proměňující plovací blány jako kachny nebo jako divoké kachny. Máte pak formu, kterou můžeme srovnat s formou klokana, ovšem napůl ptačí a napůl savčí, formu velké, mocné bytosti. Procházíme velmi rozlehlými oblastmi takových bytostí, sledujeme-li mrtvé. A když si položíme otázku, kde jsou tyto bytosti, pak si musíte náležitě představit, jak je třeba uvažovat o tom „kde“ u takovýchto bytostí, o tom, kde jsou. Jsou vždy kolem nás, neboť stojíme v tomtéž světě, v němž jsou mrtví. Tyto bytosti jsou vždy kolem nás, jenom, podívejte, jako naschvál nejsou v tomto sálu. Tady zkrátka, abych tak řekl, začíná cesta skutečného, zcela exaktního duchovního bádání.

Vezměte si toto. Půjďte po louce, na níž roste na podzim mnoho rostlin druhu *Colchicum autumnale*, tedy ocúnu. Půjďte

*ocún
a rulík v říši
mrtvých*

po ní a všude budete nacházet ocúny. Ve chvíli, kdy budete stát mezi ocúny, se pokusíte vyvolat stav vědomí, v němž můžete sledovat mrtvé, tak jak jsem to vylíčil. Vtom uvidíte, jak všude tam, kde se nachází nějaký ocún, je bytost, kterou jsem právě popsal, bytost s plovacími blánami a s tím zvláštním tělem podobným klokanu. Z každého ocúnu se

stane taková bytost. A když se vydáte do jiné oblasti, kde u cesty poroste Belladonna, tedy rulík zlomocný, a uvedete-li se do stavu vědomí, o kterém jsem mluvil, potkáte se tam s úplně jinými, strašlivě démonickými bytostmi, které jsou také ze světa, o němž mluvím. Můžeme tedy říci, že Colchicum autum- nale a Belladonna jsou média, která do sebe vpouštějí sousední svět a která jsou svou jinou bytostí ve světě mrtvých.

Když si to uvědomíte, řeknete si: Všude kolem nás je i to, co nazýváme jiným světem. Záleží jenom na tom, abychom do něj svým vědomím vstoupili, abychom Colchicum autum- nale a Belladonnu neviděli jen obvyklým každodenním vědomím, nýbrž vyšším vědomím, abychom viděli, kde stojí v říši mrtvých. Vyším vědomím vidíme Belladonnu, kde stojí v říši mrtvých.

Můžete si ovšem říci toto: Tady bude řekněme louka [přednášející kreslí], na té louce porostou ocúny. - Když budete ve fyzickém světě, budete muset jít daleko, možná budete muset až nahoru na kopec a nahoře na tom kopci porostou keříky, na nichž budou rulíkové plody. Belladonna a Colchicum autum- nale nebývají ve fyzickém světě vedle sebe. Avšak v tomto duchovním světě, o kterém mluvím, ve světě, který sousedí s naším světem, jsou vedle sebe. Prostor má úplně jiné uspořádání. Co může být ve fyzickém světě navzájem velmi vzdálené, může být v duchovním světě hned vedle sebe. Duchovní svět má zkrátka své pravlastní zákony. Všechno je tam jiné. A představte si tedy, že se s těmito rostlinami - mohu to tak vyjádřit - potkáte ve světě mrtvých. Když budete v počáteční době sledovat mrtvé, nebudete mít vůbec žádný hrůzný dojem, který má člověk na Zemi z těchto rostlin, nýbrž budete vědět, jak je založeno v moudrém světovém plánu, že jsou zde tyto postavy podobné démonům. Když tedy budete zpočátku sledovat mrtvé v duševní zemi, zjistíte, že duševní země je obsazena postavami odpovídajícími jedovatým rostlinám, postavami podobnými démonům, tedy v onom sousedním jiném světě.

Když se dostanete dál do oblastí, z nichž pak mrtví vystoupí za

deset, dvacet, třicet let, aby vstoupili do vyšší oblasti, najdete tam teprve to, co odpovídá našim nejedovatým rostlinám. Najdete tam teprve například violku a podobně, tedy to, co není jedovaté. Rostlinný svět tak má význam zde ve fyzickém světě i ve světě sousedním. V něm však vidíme rostliny v jiných formách. To co jsem v pravé podobě popsal v oblasti hvězd, se na Zemi odráží ve formě, jakou má na Zemi taková Belladonna, jakou má Colchicum autumnale, jakou má violka; to se odráží i ve světě, do něhož vstupují mrtví. Bezprostředně po smrti se to odráží tak, jak jsem to popsal. Všechno, co je v jednom světě, působí i na jiné světy. Tak je tomu ovšem i u bytostí těchto jiných světů. Co jsou tyto bytosti, tyto elementární bytosti, které jsou vlastně výtvoři ahrimanských vládců, můžeme poznat jenom tehdy, vstoupíme-li do nejbližšího světa sousedícího s naším světem.

*iluzivnost
mediálního
vědomí*

Tyto bytosti ovšem prostřednictvím médií vyjdou ven, posednou tato média a přechodně tím vstoupí do našeho světa. Když se tedy s těmito bytostmi seznámíme jen prostřednictvím média v našem světě, pak se s nimi vlastně seznamujeme ve světě, ve kterém by měly být cizí, a nemůžeme je tedy poznat v jejich pravé podobě. Takže ten, kdo tyto bytosti a jejich zjevení pozná jen prostřednictvím médií, nemá vůbec žádnou možnost přijít na to pravé, protože se manifestují ve světě, který je jim cizí. Jsou to tedy v každém případě duchovní zjevení; avšak porozumět těmto duchovním zjevením není možné, pokud tyto bytosti poznáme jen ve světě, k němuž vůbec nepatří. To je ona klamnost, ona maximální iluzivnost všeho, co do světa vstupuje prostřednictvím mediálního vědomí, totiž že ti, kdo se s těmito bytostmi setkají, nevědí, jakého charakteru tyto bytosti vlastně jsou.

Protože se dostávají do světa tímto způsobem, mají tyto bytosti velmi zvláštní osud. Podívejte, člověk poznává jinak, když svět poznává způsobem, který jsem popsal. Vstoupíme-li do světa mrtvých a procházíme lesem démonů Colchicum autumnale,

Belladonna, Digitalis purpurea, Datura stramonium a tak dále, procházíme-li celou touto oblastí, všimneme si, že violky se promění, že v budoucnu budou mít zcela

jinou podobu. Mají význam pro budoucnost kosmu. Colchicum autumnale se svou podstatou podílí na smrti, pro niž je určeno. Jedovaté rostliny jsou umírající rostliny, odumírající rostliny, které nedosáhnou budoucích utváření. V budoucích epochách tu budou zase jiné jedovaté bytosti. Bytosti, které jsou jedovaté dnes, v naší epoše odumřou. Ta epocha potrvá samozřejmě dlouho, ony však v sobě nesou impulzy smrti. A to se také rozlévá po veškeré vegetaci. Díváme-li se tímto pohledem, vidíme ve vegetaci něco vzcházejícího, vyvíjejícího se, dávajícího impulzy do budoucnosti, a na druhé straně něco odumírajícího, spojujícího se se smrtí.

A tak je tomu s bytostmi, které činí média posedlými. Dá se říci, že se oddělují od svých soukmenovců, kteří mají za úkol přenášet současné do daleké budoucnosti, prostřednictvím médií vnikají do tohoto současného světa a spojují se v něm také s osudem pozemského a ztrácejí svůj budoucí úkol. Tím však ve vysokém smyslu okrádají člověka o jeho budoucí úkol. A to je to, co máme bezprostředně před sebou, když skutečně poznáme mediální bytost. Budoucnost nechť zemře - říká vlastně mediální bytost - současnost nechť je vším. A proto je člověk, když přijde s opravdovým poznáním skutečností a podstaty světa na špiritistickou seanci/také zprvu udiven, jak jsou všichni, kdo tam v kruhu sedí a účastní se špiritistické manifestace, obklopeni tím, co se mu jeví v podobě jedovatých rostlin. Každá špiritistická seance je vlastně zarámována zahradou jedovatých rostlin, které ovšem nejsou takové jako ve světě mrtvých, které obrůstají špiritistickou společností a z jejichž květů a plodů se pozvedají démoni.

To je to, co při špiritistické seanci prodělává ten, kdo nahlíží do jiných světů. Vlastně většinou prochází živým plotem, vesměrným živým plotem obklopujícím špiritistickou společností, tvořeným jedovatými rostlinami, které jsou však v sobě pohyblivé, jakoby živé, které v sobě mají něco zvířecího. Jen na jejich formách poznáme, že to jsou jedovaté rostliny. Právě na tom však můžeme vidět, jak to, co v této mediální formě pracuje,

co by v průběhu vývoje lidstva mělo proudit dál a co by mělo přinést plody v budoucnosti, je zakleto v přítomnosti, do níž to nepatří, a v této přítomnosti je rozvíjeno ke škodě lidstva. To je ono vnitřní mystérium mediální bytosti, které zde máme v průběhu těchto přednášek poznat.

***

Můžeme ovšem zcela přesně, zcela exaktně uvést, kde v mediální bytosti se nachází takřikajíc obtížný bod lidské konstituce.

Budu vám muset podat poněkud abstraktně se jevící výklad, budete pak ovšem moci maličko nahlédnout do podstaty mediumismu.

Podívejte, lidský mozek, jak se nachází v dutině lebeční, váží v průměru asi tisíc pět set gramů nebo o něco málo více.

To je v podstatě značná váha. A kdyby tento lidský mozek celou svou vahou tlačil v hlavě na jemné cévy, které jsou pod ním, okamžitě by je rozmačkal. My lidé chodíme, podle toho, jakého dosáhneme stáří, kratší nebo delší čas po světě a náš mozek nepůsobí svou tíží, svou vahou na cévní systém, který je pod ním. Okamžitě to pochopíte, pokud se na to náležitým způsobem podíváte.

Archimédes Vezměte si člověka tak, jak je sestrojen; schematicky to nakreslím. Uvidíte pak, že míšní kanál člověka, s výjimkou několika partií, které nejsou pevné, ale jen polopevné, je vyplněn mokem. V tomto moku vlastní mozek plave. Lidský mozek plave v mozkovém moku [fialová]. Existuje ovšem něco takového jako Archimédův zákon. Asi jste se s ním seznámili na hodinách fyziky. Tento Archimédův zákon pochází od dávného mudrce Archiméda, o němž se vypráví, že tento zákon díky své genialitě objevil, když ležel ve vaně. Provedl při tom jednoduchý pokus: Celým tělem zůstal ležet ve vodě a střídavě z vany vystrkoval nohy. Přitom si všiml, že podle toho, jestli má nohy ve vodě, nebo venku, mají pro něj různou váhu. Jsou těžké, když jsou venku; ihned ztratí něco ze své váhy, když jsou ve vodě. Pro Archiméda to ovšem bylo něco úplně jiného než pro obyčejného člověka. Obyčejný člověk si prostě vervané hraje. Archimédes však učinil velký, obrovský objev. „Heuréka!“ Už to mám! - Objevil při tom totiž, že každé těleso, které plave v jiném, které plave v médiu, tedy v kapalině, ztratí v této kapalině ze své tíže tolik, kolik činí váha kapaliny tělesem vytlačené.

Představme si nádobu naplněnou vodou. Do nádoby vložím pevné těleso. Když to těleso zavěším a postarám se tak, aby ho bylo možné zvážit, mohu přesně zjistit, že těleso je ve vodě lehčí, váží méně, než kolik váží venku. A sice, kdybyste si představili vodní těleso stejné velikosti, bude také jako vodní těleso něco vážit. Kolik váží, tolik musíte odečíst od váhy tělesa, je-li ve vodě. Těleso ztratí ve vodě tolik ze své váhy, kolik činí váha stejně velkého vodního tělesa. To je Archimédův zákon. Tento Archimédův zákon nám lidem v naší konstituci velmi prospívá; mozek totiž plave v mozkovém moku a ztrácí tedy ze své váhy tolik, kolik činí váha mozkového moku, který je tak velký jako mozek. Náš mozek, když ho v sobě neseme, tak neváží tisíc pět set gramů, ale ztrácí tolik, kolik by činil mozek z vody; ztrácí tedy čtyři sta osmdesát gramů a je těžký jen asi dvacet gramů. Ve skutečnosti tedy v sobě neneseme mozek o váze tisíc pět set gramů, ale jen dvacet gramů. Zbytek

se ztrácí tím, že mozek plave v mozkovém moku podle Archimédova zákona. V naší ústrojnosti tak máme něco, co je vlastně mnohem lehčí, než kolik to váží. Neseme v sobě mozek jen o dvaceti gramech. Ovšem právě na těchto dvacet gramů, které ještě něco váží, musíme dávat dobrý pozor. Neboť jenom těchto dvacet gramů je schopno přijmout naše Já. Všechno ostatní máme někde jinde.

Celé tělo je ovšem vyplněno všelijakými pevnými součástmi, které také plavou v tekutině, například krvinky. Všechny ztrácejí svou váhu a jenom v tom, co z jejich váhy zůstává, je také Já, takže Já je rozloženo v krvi, nikoli však tíží váhy krve. Na to všechno musíme dávat pozor, na všechno, co ještě obsahuje patrnou váhu, když jdeme. Ano, vážení přítomní, vy všichni musíte dávat hrozný pozor na to, co se nachází tady [viz nákres: mozek] a je dosud těžké v tom pravlastním smyslu. Neboť v tom smí být vaše Já. Jinak nesmí být nikde, jinak musí být všude astrální tělo, éterné tělo a tak dál.

Médium je ovšem člověk, u něž tento podíl tíže na jeho konstituci, tedy oněch dvacet gramů mozku, již neobsahuje Já. Z tíže, z váhy je Já vypuzeno. Okamžitě se pak mohou do těchto částí dostat bytosti, o nichž jsem mluvil.

Na tom, co zde uvádím, ovšem vidíte i něco zvláštního. Materialistický způsob myšlení by chtěl mít všude nějaké lokality. Ptá se: Ano, ale kde je ta část člověka, ve které zaujímá místo elementární bytosti, když se člověka zmocní? Takto se o těchto věcech nemluví, takto mluví jen materialistický rozum. Takto mluví ten, kdo myslí mechanicky, kdo myslí matematicky. Život však neprobíhá matematicky ani mechanicky, nýbrž dynamicky. Nesmíme tedy říkat: Médium je posedlé tady nebo tam, čistě matematicky nebo geometricky lokalizováno - nýbrž musíme říci: Médium je posedlé v části, která v něm zůstává těžká, v části, která táhne k Zemi. - Do této části mohou vniknout ahrimanské bytosti. A nejen sem, ale i jinam.

Podívejte, to co jsem vám zde exaktně vyložil, je na věci jen to nejhrubší, to vůbec nejhrubší. Je ovšem ještě něco jemnějšího.

*posedlost
média*

*činnost
zrakového
nervu* Jak vidíme na fyzické pláni? Máme tu naše oko [viz nákres]. Z oka vede zrakový nerv dozadu k mozku. Zrakový nerv se v oku rozprostírá, jde směrem k mozku. Zrakový nerv si uchovává základ vnímání barev. Materialisté ovšem přemýšlejí o tom, jak zrakový nerv vnáší barvy tady do mozku a vyloží je tu. Materialisté si totiž všechno představují jako lodní nebo železniční dopravu. Venku ve smyslovém orgánu se něco naloží, v nervech se to dopravuje dál; tady někde se to vyloží a dostane se to dovnitř do duše - no, takto hrubě možná ne, ale směruje to k tomu. Jenže ono je to úplně jinak! Ta věc se má tak, že zrakový nerv tu vůbec není k tomu, aby barevný vjem vedl dozadu k mozku, ale je tu k tomu, aby ho na určitém místě vymazal. Barva se nachází jen vně na periférii. Zrakový nerv je povolán k tomu, aby barvu vymazával, čím více půjdete dovnitř, tak aby mozek byl pokud možno bezbarvý a dostávaly se do něj úplně slabounké, mizející barvy. Vymazává se nejen barva, nýbrž v mozku se vymazává také každý vztah k vnějšímu světu. Slyšení, vidění je ve smyslech. Směrem k mozku vymazávají zrakové nervy, sluchové nervy, tepelné nervy všechno, co máte na periférii, až na úroveň slabého stínu. Tento slabý stín se má k vnímání úplně stejně jako oněch dvacet gramů k tisíci pěti stům gramům. Těch dvacet gramů je také jen stínem váhy mozku.

*elementární
bytost nahrazuje
Já* Tak málo je toho, co tu ještě máme. Když budeme mít obrovské, velkolepé ranní červánky, které budou spočívat v našich smyslech, budeme mít vzadu v mozku jejich slabý stín. Na tento slabý stín musíme zase dát pozor; jen do něj totiž

smí naše Já. Ve chvíli, kdy je naše Já vypnuté, kdy se stáváme médiem, vleze okamžitě taková elementární bytost, jak jsem ji popsal, do tohoto slabého stínu nebo do slabých tónů, které přicházejí ze slyšení, a tak dále. Do všeho, kam patří Já, kde je vymazán vnější smyslový vjem, vleze tato bytost a posedne ono médium. A vleze pak až do rozvětvení nervů, až do volního utváření, to znamená až do oněch nervů, které jdou do volního utváření. Výsledkem je to, že médium začne být aktivní, protože je uchváčeno to z něj, co má být uchopeno pouze Já člověka. Zbytek váhy mozku, zbytek barevného vjemu, zbytek sluchového vjemu, všechny tyto jemné stíny, které nás vyplňují jako fantom - neboť oněch dvacet gramů tíže je jen fantom, ony slabé stíny barev, které vcházejí dovnitř, mají podobu fantomu - do toho se vnoří tato elementární bytost a člověk jako celek je pak takový, že tu ve svém těle leží úplně nehybný, letargický, a v něm začíná být aktivní všechno, co má být vlastně vyplněno jeho Já [mezera] ve slabých, fantomu podobných stínech, které jsou jinak vyplněny jeho Já.

Podívejte se tedy na médium. Médium může být médiem *psaní média* jenom proto, že nechá do letargie, do naprosté nehybnosti poklesnout všechno, co normální člověk využívá, a že začne být aktivní fantom, kterého jsem popsal. Můžete to pozorovat například na způsobu, jakým médium píše. Samozřejmě že by psát nemohlo, kdyby v něm teď zrovna tak jako v mozku nebylo všechno lehčí; všechno těžké totiž plave v tekutině, stá^á se v citu, v pocitu lehkým, a médium píše v tom, v čem jako v tom lehkém jinak vede pero jeho Já. V tomto lidském fantomu pak u média vede pero ona elementární bytost.

Vidíte, že skutečně, když tu takové médium sedí nebo se nějakým jiným způsobem manifestuje, to je zasahování jiného světa. Tak jak mohou do pohybů média zasahovat bytosti jiného světa, tedy ony ahrimanské bytosti, tak mohou zasahovat i do vyzařování, do všech vyzařování, která jsem včera popsal. A vždycky, zejména v oblastech lidské ústrojnosti, kde se nacházejí žlázy, jsou tu mohutná vyzařování tekutin. Tedy do vyzařování tekutin pak zase vnikají takové bytosti ele- *vstup bytostí do vyzařování člověka*

mentárního světa, stejně tak do vyzařování dechu, do vyzařování světla. Jen tehdy, přijdou-li chemická vyzařování, je zde vědomý styk mezi tím, kdo tato chemická vyzařování používá, a těmito bytostmi, které do těchto chemických vyzařování vstupují. Tady pak začíná, jak jsem to vyložil už včera, černá magie, vědomá práce s bytostmi, jež sem vstupují způsobem, který jsem popsal.

černý mág

U média, a zpravidla i u toho, kdo s médiem experimentuje, panuje vlastně nevědomost o podstatě těchto dějů. U černého mága zde většinou bývá plná vědomost o tom, že si do chemických vyzařování lidských bytostí, většinou do svých vlastních chemických vyzařování, povolává tyto bytosti elementárního světa. Černý mág je tedy vlastně vždycky obklopen hejnem sluhů, kteří spočívají v takových elementárních bytostech a kterým on buď svými vlastními vyzařováními, nebo vykuřováním, které provádí ve svém laboratoriu, dává možnost používat okultně-chemické impulzy zde v tomto fyzicko-smyslovém světě.

To nás tedy vede k poznání: Právě tak jako Belladonna vyrůstá do světa, do kterého nepatří, a stává se tak jedovatou, vrůstá duchovní svět prostřednictvím mediální bytosti do našeho světa, který obýváme mezi narozením a smrtí. - V podstatě je zde však nebezpečí, že tento duchovní svět vrostle podobně, jak jsem to popsal u Belladonny, pokaždé, kdy je v člověku potlačen stav vědomí, to znamená naplnění vlastním Já, kdy je tedy člověk v omámeném stavu podobném bezvědomí nebo ve skutečném bezvědomí.

*okna ve
vědomí
člověka*

Pokaždé, kdy je vědomí člověka utlumeno nikoli normálním spánkem, ale něčím jiným, je zde nebezpečí, že se tu otevře okno pro svět, který jsem nyní popsal. A nakolik v lidském životě hraje nesmírně významnou roli to, že se ztlumeným vědomím lidí otevírají taková okna, to si poslechneme zítra a v následujících přednáškách.

Torquay, 19. srpna 1924

Rudolf Steiner

GA 243